

4. Mohammed M. Teaching translation at the university level with reference to the Department of English, College of Languages, University of Baghdad: Difficulties and Remedies. Arab World English Journal. Volume 3, No. 4. 2019. Pp. 98-106.

5. Mubarak A. Exploring the Problems of Teaching Translation Theories and Practice at Saudi Universities: A Case Study of Jazan University in Saudi Arabia. English Linguistics Research. Vol. 6, No.1. 2017. Pp. 87-98.

6. Petro M. Issues in Teaching Translation. Mediterranean Journal of Social Sciences. Volume 3 (7). 2012. Pp. 89-92.

Краснопьоров П.В.

Специфіка викладання іноземних мов у технічних вищих навчальних закладах міста Харкова

*Інститут Цивільної Авіації, Харківський Національний Університет
Повітряних Сил ім.І.Кожедуба, Харків*

Інновації в освіті полягають у створенні, упровадженні та поширенні новітніх ідей, підходів, прийомів і методів, технологій, які спрямовані на оновлення, модернізацію, трансформацію навчального процесу відповідно до вимог часу. Інформаційні технології стають невіддільним інструментом у сучасному процесі викладання та одним зі складників інноваційного підходу навчання студентів ЗВО загалом й іноземних мов зокрема.

Основними завданнями для викладача навчальних дисциплін «Іноземна мова» та «Іноземна мова за професійним спрямуванням» є такі: забезпечення належного рівня підготовки студентів з іноземної мови відповідно до вимог державного освітнього стандарту; виховання та розвиток студентів засобами іноземної мови за допомогою наукової та організаційно-методичної роботи.

Під час викладання в технічному ЗВО виникають такі проблеми, як низька мотивація й інтелектуальна пасивність студентів в оволодінні іноземною мовою. Це може бути спричинено технічним складом мислення студентів і невисоким базовим рівнем знання іноземних мов на момент вступу до університету. До того ж увага студентів зосереджена на профільних предметах, а іноземну мову вважають менш важливою дисципліною, яка не пов'язана з їхньою майбутньою професійною діяльністю.

Отже, у навчальному процесі вагому роль відіграє мотивація. За визначенням С. Гончаренка, мотивація – це «система мотивів, або стимулів, яка спонукає людину до конкретних форм діяльності або поведінки. Одна й та сама діяльність може здійснюватись із різних мотивів. Завдання педагога – виховання правильної мотивації» [1, с. 217].

Актуальним сьогодні є питання з'ясування зацікавленості процесом вивчення іноземної мови студентами. Традиційне навчання спрощує здатність студентів досягнути іноземну мову, перешкоджає їхньому розумінню структури та функції мови, робить їх пасивними одержувачами знань.

Є кілька видів мотивації стосовно іноземної мови. Це може бути широка соціальна мотивація, пов'язана з почуттям громадянського обов'язку перед країною та рідними, з уявленням про навчання як шлях до здійснення свого призначення в житті. Другий різновид зовнішньої мотивації – вузькоособистісна – визначає ставлення до оволодіння іноземною мовою як способу самоствердження, а інколи як шлях до особистого благополуччя, отримання кращої роботи. Для підтримання мотивації викладачу необхідно чітко бачити можливі джерела мотивації: 1) усвідомлення й прийняття студентами соціальної необхідності вивчення іноземної мови; 2) формування в студентів особистісних потреб вивчення

іноземної мови. Мотивація визначає продуктивність навчальної діяльності та є її органічним складником [2].

Максимально стислий курс іноземної мови в технічних вищих навчальних закладах вносить свої корективи в програму, висуваючи проблему інтенсифікації навчання іноземної мови за професійним спрямуванням. Викладачі змушені враховувати недостатній рівень знань і вмінь, з якими випускники середніх шкіл приходять до ВНЗ, та розв'язувати завдання щодо навчання студентів із різним рівнем іншомовної підготовки в обмежений час.

Методологічною основою оптимізації системи професійної іншомовної підготовки в технічних університетах виступає діалектичний системно-діяльнісний підхід до оцінки цілей навчання іноземної мови.

Теоретичний аналіз наукових джерел та емпіричний досвід підготовки майбутніх фахівців технічних спеціальностей дозволили виявити низку суперечностей:

- між існуючою системою професійної іншомовної підготовки майбутніх фахівців у технічних університетах та завданнями, що висунуті до навчання іноземних мов на сучасному етапі розвитку суспільства;
- між вимогами з боку роботодавців до професійної іншомовної компетентності майбутніх фахівців та недостатнім рівнем її сформованості у випускників технічних університетів;
- між досвідом вітчизняної методичної школи та відсутністю чіткої концепції моделювання професійної іншомовної підготовки майбутніх фахівців в освітній практиці технічного університету, що дозволяє ефективно використовувати цей досвід.

Усунення виявлених суперечностей можливе за впровадження системного підходу до формування професійної іншомовної підготовки студентів технічних спеціальностей. [3, с.75-76]

УМОВИ ІНСТИТУТУ ЦИВІЛЬНОЇ АВІАЦІЇ

Специфіка Інституту Цивільної Авіації полягає в тому, що:

По-перше, студенти навчаються на спеціальностях які в основному мають відношення до цивільної авіації: «Льотна Експлуатація Повітряного Транспорту», «Ремонт та обслуговування повітряних суден», «Авіоніка». Тому навчання іноземній (англійській) мові в умовах нашого навчального закладу повинно мати на меті навчання лексиці авіаційного спрямування. З цієї метою викладачами нашого Інституту був розроблений методичний посібник «Практикум з англійської мови для студентів авіаційних спеціальностей».

По-друге, навчання комунікативній методиці повинно також мати на меті навчити студентів розмовній англійській мові, щоб студенти, які обрали професію пілота цивільної авіації могли застосовувати свої знання з англійської мови під час своїх переговорів при керуванні повітряним судном.

Різний рівень підготовки студентів. До спеціальностей авіаційного спрямування поступають на навчання студенти з дуже різним рівнем підготовки, у тому числі з англійської мови. Якщо, студенти які навчалися у школах у великих містах України або інших країн СНД (Узбекистан, Азербайджан), то багато студентів, які навчалися у школах у малих містах або у сільській місцевості, дуже часто мають низький рівень знань. Тобто викладачам англійської мови потрібно мати справу з цілком різнорівневими студентами. З метою більш якісного навчання, як правило групи студентів поділяють за рівнем мовної підготовки (більш «просунуті», та студенти «початкового» рівня), якщо це дозволяє загальна кількість студентів у групі. Гірше, коли група невеликого розміру (3-4-5 студентів), та поділити студентів на «слабку» та «сильну» групи не уявляється можливим.

Навчання англійської мови розбите на кілька дисциплін: «Англійська мова для повсякденного спілкування» (1-2 курс навчання), «Авіаційна англійська мова» (3 курс навчання), «Фразеологія радіопереговорів в

повітряному просторі» (4 курс). Оскільки англійська мова (як іноземна) не є «загальною», «допоміжною» дисципліною для спеціальності «Льотна експлуатація авіаційного транспорту» - на вивчення цієї дисципліни все ще виділено недостатньо велика кількість академічних годин (в цілому близько 200).

З урахуванням всіх вищеописаних проблем, ми вважаємо, що з метою підвищення рівня мовної підготовки студентів, що надходять в наш інститут на авіаційні спеціальності, бажано організувати підготовчі курси з англійської мови. А також організувати додаткові заняття (2 або 4 академічні години на тиждень) спеціально для найбільш «відстаючих» студентів, з найбільш слабким рівнем підготовки. Крім цього, викладачі англійської мови рекомендували керівництву нашого інституту ввести вступне тестування за рівнем знань з англійської мови для абітурієнтів, які вступають на наше відділення.

Література:

1. Гончаренко С. Український педагогічний словник. Київ : Либідь, 1997. 376 с.
2. Шпакова Н. Формування мотивів вивчення іноземної мови і позитивного ставлення до предмета у студентів вищих навчальних закладів. Особистість у єдиному освітньому просторі. Конференція 2: Освіта й особистість: нові підходи, сучасна дидактика, інноваційні технології : мат-ли V Міжнар. форуму, м. Запоріжжя, 7–18 квітня 2014 р. 2014. Вип. 2 (16). URL: http://virtkafedra.ucoz.ua/el_gurnal/pages/vyp161/shpakova_n.g.pdf (дата звернення: 22.11.2022)
3. Гришкова Р. О. Методика навчання англійської мови за професійним спрямуванням студентів нефілологічних спеціальностей : [навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів] / Р. О. Гришкова. – Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2015. – 220 с.